

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-62-01

Druk nr 2989
Warszawa, 31 maja 2001 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu, podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z wyrazami szacunku

(-) Jerzy Buzek

Projekt

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu, podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r.

Art. 1.

Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji konsularnej, podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Warszawa, dnia 14 marca 2001 r.

UZASADNIENIE
WNIOSKU O RATYFIKACJĘ KONWENCJI KONSULARNEJ
MIĘDZY RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ A REPUBLIKĄ KAZACHSTANU

Rozwiązanie ZSRR i uzyskanie pełnej suwerenności państwowej przez Kazachstan oraz nawiązanie przez Polskę stosunków dyplomatycznych z tym państwem stworzyło potrzebę zbudowania nowoczesnej i adekwatnej do aktualnej rzeczywistości infrastruktury prawnej stosunków dwustronnych. Dotychczas stosunki konsularne między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu regulowane są przepisami Konwencji konsularnej z 27 maja 1971 r. zawartej między PRL a nieistniejącym już ZSRR. Stan ten nie odpowiada zmienionej rzeczywistości politycznej, a aktualne i przyszłe interesy RP w Kazachstanie wymagają zawarcia z tym Państwem dwustronnej konwencji konsularnej. Wymaga też tego konieczność zapewnienia niezbędnej pomocy i opieki konsularnej licznym na terytorium Kazachstanu skupiskom Polaków.

W dniu 27 listopada 1997 r. w Warszawie podpisana została Konwencja konsularna między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu. Podstawą podpisanego tekstu był polski projekt Konwencji przekazany stronie kazachskiej w 1992 r.

Podpisana Konwencja spełnia wymogi współczesnego prawa międzynarodowego. Jej główne założenia wzorowane są na Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 24 kwietnia 1963 r, a preambuła wyraża zobowiązującą deklarację, że postanowienia Konwencji wiedeńskiej stosowane będą w sprawach, które nie zostały wyraźnie uregulowane w podpisanej 27 listopada 1997 r. Konwencji. Takiego odniesienia do Konwencji wiedeńskiej nie zawierała Konwencja konsularna z ZSRR z 27 maja 1971 r., która w ogóle nie nawiązywała ani do Konwencji wiedeńskiej, ani do żadnych innych umów wielostronnych lub zasad prawa międzynarodowego.

Uwzględniając potrzeby rozwijającej się praktyki stosunków konsularnych, w podpisanej Konwencji konsularnej z Kazachstanem, podobnie jak we wszystkich podpisanych dotychczas przez RP konwencjach konsularnych, dokonano istotnego

rozszerzenia uprawnień i zakresu funkcji konsulów, i to zarówno w stosunku do Konwencji z ZSRR z 27 maja 1971 r., jak i do Konwencji wiedeńskiej z 24 kwietnia 1963 r.

Podpisana konwencja reguluje stosunki konsularne między umawiającymi się stronami na zasadach jak najdalej idących ułatwień w ochronie praw i interesów ich obywateli, przy czym zakres podmiotowy odpowiedniego stosowania postanowień dotyczących obywateli państwa wysyłającego rozszerzono nie tylko na osoby prawne (jak w art. 1 litera i/ Konwencji z ZSRR z 27 maja 1971 r. oraz w art. 5 litery a/, e/ i g/ Konwencji wiedeńskiej) lecz także na inne podmioty, nie mające osobowości prawnej, o ile tylko zostały one ustanowione zgodnie z prawem państwa wysyłającego i mają siedzibę w tym państwie (art. 1 ustęp 2. Konwencji polsko-kazachskiej).

Konwencja zobowiązuje państwo przyjmujące do udzielania urzędowi konsularnemu państwa wysyłającego wszelkiej pomocy w wykonywaniu jego funkcji oraz zastosowania niezbędnych środków, aby członkowie urzędu mogli wykonywać swoje funkcje urzędowe i w pełni korzystać z przyznanych im ułatwień, przywilejów i immunitetów, rozwijając i uszczegóławiając w art.11 normę zredagowaną w sposób bardziej ogólny w art. 28 Konwencji wiedeńskiej.

Wyrażone już w art. 4 Konwencji z ZSRR z 27 maja 1971 r. zastrzeżenie, że urzędnikiem konsularnym może być tylko osoba mająca obywatelstwo państwa wysyłającego, uzupełniono (w art. 6 podpisanej Konwencji) dodatkowymi uwarunkowaniami, że osoba ta nie może mieć stałego miejsca pobytu w państwie przyjmującym, ani nie może ona wykonywać w tym państwie, poza swoimi funkcjami urzędowymi, żadnej innej działalności o charakterze zarobkowym. Kategorycznie wyłączono tu dopuszczoną w art. 28 Konwencji wiedeńskiej możliwość wyjątkowego mianowania na stanowisko urzędnika konsularnego osoby nie mającej obywatelstwa państwa wysyłającego.

Konwencja przyznaje urzędnikom konsularnym i członkom ich rodzin nietykalność osobistą, a immunitet od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej (art. 20) oraz swobodę poruszania się (art. 27) wszystkim członkom urzędu konsularnego i członkom ich rodzin, przy czym swoboda poruszania się dotyczy całego terytorium państwa przyjmującego, podczas gdy Konwencja z ZSRR z 27 maja 1971 r. ograniczała tę swobodę tylko do obszaru okręgu konsularnego i nie przyznawała jej rodzinom członków urzędu konsularnego.

Zakres nietykalności osobistej przyjęty w podpisanej Konwencji jest szerszy niż w Konwencji wiedeńskiej. O ile bowiem art. 41 Konwencji wiedeńskiej w pewnych kwalifikowanych przypadkach dopuszcza możliwość zatrzymania, tymczasowego aresztowania lub uwięzienia urzędnika konsularnego, to Konwencja z Kazachstanem (art. 20 ust. 1) nie dopuszcza żadnych możliwości stosowania ograniczeń nietykalności osobistej urzędników konsularnych i członków ich rodzin. Również immunitet jurysdykcyjny w sprawach karnych i administracyjnych przyznano urzędnikom konsularnym w zakresie nieograniczonym (art.20 ust.1), podczas gdy art.43 ust.1 Konwencji wiedeńskiej ogranicza zakres tego immunitetu jedynie do „czynności dokonanych w wykonaniu funkcji konsularnych”. Ponadto, podpisana Konwencja przyznaje (w art. 20 ust. 2) immunitet jurysdykcyjny ograniczony do czynności wykonywanych w ramach obowiązków urzędowych nie tylko pracownikom konsularnym (jak Konwencja wiedeńska w art. 43 ust.1), lecz także personelowi służby oraz przyznaje – odpowiednio – immunitet jurysdykcyjny członkom rodzin członków urzędu konsularnego (art. 20 ust. 4), a prawo odmowy zeznań co do faktów związanych z działaniem urzędu konsularnego przyznaje – odmiennie niż Konwencja wiedeńska – także członkom rodzin członków urzędu konsularnego oraz członkom personelu prywatnego (art. 22 ust. 3).

Konwencja ustanawia zasady uzyskiwania terenów, budynków i mieszkań dla potrzeb urzędu konsularnego (art. 13) oraz w szerszym zakresie niż przepisy art. 31 Konwencji wiedeńskiej zapewnia nietykalność pomieszczeń konsularnych, obejmując nią także pomieszczenia mieszkalne członków urzędu konsularnego (art. 15), a od opłat i podatków w państwie przyjmującym zwalnia nie tylko pomieszczenia konsularne i rezydencję zawodowego kierownika urzędu konsularnego (jak art. 32 ust. 1 Konwencji wiedeńskiej), lecz także mieszkania członków urzędu konsularnego oraz będące własnością państwa wysyłającego i przeznaczone dla celów urzędu konsularnego środki transportu (art. 17).

Konwencja określa zakres środków łączności będących do dyspozycji urzędu konsularnego i zobowiązuje władze państwa przyjmującego do ochrony swobody porozumiewania się urzędu konsularnego we wszystkich sprawach przy wykonywaniu funkcji konsularnych (art.19), przy czym w art. 19 ust. 5 zawarto kategoryczne zastrzeżenie, że kurierem konsularnym może być tylko obywatel państwa wysyłającego nie mający stałego miejsca pobytu w państwie przyjmującym , podczas gdy Konwencja wiedeńska dopuszcza w art. 35 ust. 5 (wyjątkowo i za zgodą państwa przyjmującego)

możliwość ustanowienia przez państwo wysyłające kurierem konsularnym obywatela państwa przyjmującego.

W sytuacjach, gdy kierownik urzędu konsularnego nie mógłby wykonywać swoich funkcji, Konwencja dopuszcza możliwość mianowania przez państwo wysyłające tymczasowego kierownika urzędu, któremu władze państwa przyjmującego zobowiązane są zapewnić wszechstronną pomoc i ochronę (art. 12), przy czym – inaczej niż wg art. 6. Konwencji z ZSRR z 27 maja 1971 r. – tymczasowym kierownikiem urzędu konsularnego może być także osoba nie będąca przedstawicielem dyplomatycznym ani urzędnikiem konsularnym państwa wysyłającego w państwie przyjmującym. Jeśli takim tymczasowym kierownikiem byłby przedstawiciel MSZ państwa wysyłającego, to – inaczej niż wg art. 15 ust. 4 Konwencji wiedeńskiej – korzystałby on z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych, o ile państwo przyjmujące by się temu nie sprzeciwiało (art. 12 ust. 4).

Zgodnie z postanowieniami Konwencji wiedeńskiej i praktyką stosowaną w międzynarodowych stosunkach konsularnych, podpisana Konwencja dopuszcza i odpowiednio reguluje prawnie możliwość powierzania przez państwo wysyłające swojemu urzędowi konsularnemu ustanowionemu w jednym państwie wykonywanie funkcji konsularnych w innym państwie (art. 8), a także wykonywania przez urząd konsularny państwa wysyłającego funkcji konsularnych na rzecz państwa trzeciego w państwie przyjmującym (art. 9). Możliwości takich nie dawała Konwencja z ZSRR z 27 maja 1971 r.

Art. 10 podpisanej Konwencji dopuszcza możliwość mianowania i przyjmowania honorowych urzędników konsularnych, czego nie przewidywała Konwencja z ZSRR z 27 maja 1971 r., przy czym co do unormowań szczegółowych przepis ten odsyła wprost do postanowień rozdziału III Konwencji wiedeńskiej.

Ustanawiając regulacje prawne zapewniające pełny zakres ochrony interesów państwa wysyłającego w państwie przyjmującym, postanowienia Konwencji normują też szeroko sprawowanie opieki konsularnej nad obywatelami i innymi podmiotami państwa wysyłającego, w tym swobodny dostęp i porozumiewanie się z osobami zatrzymanymi, aresztowanymi, uwięzionymi lub w innej formie pozbawionymi wolności na terytorium państwa przyjmującego (art.43).

Rozdział IV Konwencji zatytułowany „Funkcje konsularne”, dotyczący problematyki uregulowanej w ustawie z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów RP, powtarza w całości lub w części niektóre z postanowień rozdziału drugiego tej

ustawy zatytułowanego „Zakres funkcji konsulów” oraz doprecyzowuje niektóre inne, ale nie wprowadza żadnych uregulowań sprzecznych z tą ustawą, ani w inny sposób nie narusza jej postanowień.

Odmiennie niż Konwencja wiedeńska, która zobowiązuje władze państwa przyjmującego do zawiadamiania urzędu konsularnego państwa wysyłającego o zatrzymaniu, aresztowaniu, uwięzieniu lub w jakikolwiek inny sposób pozbawieniu wolności obywatela państwa wysyłającego warunkuje prośbą samego zainteresowanego (art. 36 ust. 1 litera b/), podpisana Konwencja z Kazachstanem nakazuje bezwarunkowe, bez względu na wolę samego zatrzymanego, informowanie urzędu konsularnego o każdym takim przypadku i co więcej, ustanawia stosunkowo krótki, trzydniowy termin na dokonanie zawiadomienia : „bezwłocznie, ...” (jak w art. 36 ust. 1 litera b/ Konwencji wiedeńskiej) „... ale nie później aniżeli w przeciągu trzech dni” (art. 43 ust. 2.). Z kolei przepis art. 43 ust. 3 doprecyzowuje przewidziane w art. 36 ust 1 litera c) Konwencji wiedeńskiej uprawnienie do odwiedzenia pozbawionego wolności obywatela państwa wysyłającego stanowiąc, że urzędnik konsularny ma prawo zrealizować to uprawnienie „bezwłocznie, to jest przed upływem czterech dni”.

Ponadto, w art. 43 ust. 4 podpisanej Konwencji ustanowiono zobowiązanie państwa przyjmującego do niezwłocznego informowania urzędnika konsularnego o nieszczęśliwych wypadkach i innych poważnych wydarzeniach losowych, których ofiarami stali się obywatele państwa wysyłającego, podczas gdy Konwencja wiedeńska ustanawia takie zobowiązanie (art. 37 litera a/) tylko odnośnie zgonów obywateli państwa wysyłającego oraz wypadków statków.

Szerzej i bardziej szczegółowo niż w Konwencji wiedeńskiej unormowane zostały funkcje konsularne w zakresie pomocy prawnej i rekwizycji realizowanych w państwie przyjmującym na wniosek organów wymiaru sprawiedliwości państwa wysyłającego (art. 37), a także spraw paszportowych (art. 34), spadkowych (art.40), czynności notarialnych (art. 35) i stanu cywilnego (art. 33).

Konwencja daje szerokie uprawnienia urzędom konsularnym w zakresie popierania rozwoju stosunków gospodarczych, handlowych, kulturalnych, naukowych i turystycznych między umawiającymi się państwami (art. 32).

Wejście w życie podpisanej Konwencji będzie zgodne z oczekiwaniami społecznymi w Polsce oraz środowisk polonijnych w Kazachstanie, a aktualizując i

modernizując infrastrukturę prawną polsko-kazachskich stosunków konsularnych, sprzyjać też będzie rozwojowi dwustronnych stosunków gospodarczych i politycznych.

Przyjęcie Konwencji nie spowoduje dodatkowego obciążenia państwa pod względem finansowym.

Podpisana Konwencja dotyczyć może różnych podmiotów prawa krajowego, a zwłaszcza osób fizycznych i prawnych mających jakiegokolwiek interesy lub sprawy do załatwienia w Kazachstanie, stwarzając ramy prawne do zapewnienia tym podmiotom niezbędnej pomocy i opieki konsularnej.

Konwencja nie wprowadza norm prawnych sprzecznych z obowiązującymi w RP ustawami, a realizacja jej postanowień nie wymaga wydawania normatywnych aktów wykonawczych.

Postanowienia Konwencji nie zawierają też norm, które kolidowałyby z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot regulacji normatywnej podpisanej Konwencji jest w znacznym stopniu zbieżny z przedmiotem regulacji normatywnej Konwencji wiedeńskiej z dnia 24 kwietnia 1963 r. o stosunkach konsularnych, która po ratyfikowaniu i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw weszła w skład polskiego systemu prawnego (zgodnie z art. 241 ust. 1 Konstytucji RP z 1997 r.). Szereg wskazanych wyżej unormowań zawartych w podpisanej Konwencji konsularnej z Kazachstanem, zwłaszcza dotyczących przywilejów i immunitetów oraz funkcji konsularnych, rozszerza i uzupełnia, doprecyzowuje i uszczegóławia postanowienia Konwencji wiedeńskiej.

Konwencja wiedeńska ma w Polsce moc prawną wyższą od ustawy (art. 91 ust. 2 w związku z art. 241 ust.1 Konstytucji RP), przyjęć bowiem trzeba, że dotyczy ona „spraw uregulowanych w ustawie” w rozumieniu art. 89 ust. 1 pkt 5) Konstytucji chociażby dlatego, że zawiera przepisy odnoszące się do zakresu jurysdykcji karnej czy cywilnej, co stanowi materię ustawową.

Uwzględniając powyższe oraz zważywszy na treść normy wyrażonej w art. 89 ust. 1 pkt. 5) Konstytucji RP, można uznać za uzasadnione przyjęcie trybu związania RP podpisaną Konwencją konsularną z Kazachstanem poprzez ratyfikację tej Konwencji przez Prezydenta RP za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Sporządził: M. Kwiatkowski

Akceptowali: Dyr. A. Kremer

Dyr. A. Wyrozumska

Aprobowała: Podsekretarz Stanu G. Bernatowicz

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW//*213*/2001/DHP-agg

Warszawa, *22.05.* 2001 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu, podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r. oraz uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r. do ratyfikacji, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r. do ratyfikacji (pismo nr RM-111-62-01), uprzejmie informuję, że opinia do projektu została wyrażona pismem z dnia 10.09.1999 r. (pismo nr Sekr Min. PS/2226/99/DHP-mbm).

W załączeniu przekazuję kopię opinii.

Odnosząc się do przedłożonego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu, podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 r. (pismo nr RM-10-62-01), pozwalam sobie wydać następującą opinię:

- I. Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy przewiduje wyrażenie zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Konwencji konsularnej, podpisanej w Warszawie dnia 27 listopada 1997 roku, między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu.

II. Zawieranie umów oraz ratyfikowanie konwencji międzynarodowych jest jednym ze środków o charakterze ogólnym, podejmowanym przez państwa członkowskie Unii Europejskiej w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z poszczególnych postanowień Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE).

Według dyspozycji Artykułu 10 TWE, państwa członkowskie UE powinny powstrzymać się od podejmowania wszelkich działań, które mogłyby zagrazać realizacji celów tego Traktatu. Ponadto, zgodnie z treścią Artykułu 5 TWE oraz Artykułu 5 Traktatu o Unii Europejskiej Wspólnota działa tylko w ramach uprawnień przyznanych jej w Traktatach.

Problematyka utrzymywania stosunków konsularnych nie należy do zagadnień regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

Kwestie zawierania, podpisywania i ratyfikowania umów międzynarodowych w tym zakresie, zgodnie z zasadą subsydiarności i enumeratywności, wyrażonymi w ww. artykułach należą więc do kompetencji państw członkowskich i stanowią przedmiot prawa międzynarodowego publicznego.

III. **W konkluzji stwierdzam, że projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan
Władysław Bartoszewski
Minister Spraw Zagranicznych

SEKRETARZ
Komitetu do Spraw Europejskich
2 *Władysław Bartoszewski*
Sekretarz Stanu

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT
Rzeczypospolitej Polskiej
podaje do powszechnej wiadomości

W dniu 27 listopada 1997 r. w Warszawie została podpisana Konwencja konsularna między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

2001 roku.

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Aleksander Kwaśniewski

PREZES RADY MINISTRÓW

Jerzy Buzek

KONWENCJA KONSULARNA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Kazachstanu

Rzeczpospolita Polska i Republika Kazachstanu,

wyrażając wolę umocnienia przyjaźni i pogłębienia wzajemnie korzystnej współpracy,
kierując się pragnieniem uregulowania i rozwijania stosunków konsularnych między obydwojoma Państwami,
potwierdzając, że postanowienia Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 roku, stosowane będą w sprawach, które nie zostały wyraźnie uregulowane w niniejszej Konwencji,

postanowiły zawrzeć Konwencję konsularną i uzgodniły, co następuje:

ROZDZIAŁ I

DEFINICJE

Artykuł 1

1. Stosowane w niniejszej Konwencji wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

- a) „urząd konsularny” oznacza każdy konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną;
- b) „okręg konsularny” oznacza obszar wyznaczony urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;
- c) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę powołaną do działania w tym charakterze;
- d) „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze do wykonywania funkcji konsularnych;
- e) „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie administracyjnej lub technicznej urzędu konsularnego;
- f) „członek personelu służby” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;
- g) „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych, pracowników konsularnych oraz członków personelu służby;
- h) „członek personelu prywatnego” oznacza osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie prywatnej członka urzędu konsularnego;
- i) „członek rodziny” oznacza małżonkę albo małżonka członka urzędu konsularnego, ich dzieci i rodziców, pod warunkiem, że wspólnie z nim zamieszkują i są na utrzymaniu członka urzędu konsularnego;
- j) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, niezależnie od tego, czyją są własnością, używane wyłącznie dla celów urzędu konsularnego, włącznie z rezydencją kierownika urzędu konsularnego;
- k) „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, taśmy magnetofonowe i rejestry

urzędu konsularnego, jak również materiały szyfrowe, kartoteki, oraz meble przeznaczone do ich zabezpieczenia i przechowywania;;

- l) „statek” oznacza każdą cywilną jednostkę pływającą, uprawnioną do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie;
- m) „statek powietrzny” oznacza każdą cywilną jednostkę latającą uprawnioną do używania oznaki przynależności Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie.

2. Postanowienia niniejszej Konwencji dotyczące obywateli Państwa wysyłającego mają odpowiednie zastosowanie również do osób prawnych i innych podmiotów nie posiadających osobowości prawnej, które ustanowione są zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego i mają siedzibę w tym Państwie.

Rozdział II

USTANAWIANIE URZĘDÓW KONSULARNYCH ORAZ MIANOWANIE CZŁONKÓW URZĘDU KONSULARNEGO

Artykuł 2

1. Urząd konsularny może być ustanowiony na terytorium Państwa przyjmującego jedynie za zgodą tego Państwa.
2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny są ustalane przez Państwo wysyłające i podlegają aprobachie Państwa przyjmującego.
3. Późniejsze zmiany siedziby urzędu konsularnego, jego klasy i okręgu konsularnego mogą być dokonywane przez Państwo wysyłające jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

Artykuł 3

1. Kierownik urzędu konsularnego będzie dopuszczony do wykonywania swych funkcji po przedłożeniu listów komisyjnych i po udzieleniu exequatur przez Państwo przyjmujące.
2. Państwo wysyłające przekazuje listy komisyjne za pośrednictwem swojego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub inną stosowną drogą ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego. Listy komisyjne zawierają imiona, nazwisko i stopień kierownika urzędu konsularnego, obywatelstwo, okręg konsularny, w którym ma on wykonywać swoje funkcje, oraz siedzibę urzędu konsularnego.
3. Po złożeniu listów komisyjnych państwo przyjmujące udzieli w możliwie najkrótszym czasie bezpłatnie exequatur.
4. Do czasu udzielenia exequatur, Państwo przyjmujące może wydać kierownikowi urzędu konsularnego zgodę na tymczasowe wykonywanie jego funkcji.
5. Z chwilą dopuszczenia do wykonywania funkcji, nawet tymczasowo, organy Państwa przyjmującego podejmą niezbędne środki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

Artykuł 4

1. Ministerstwo spraw zagranicznych Państwa przyjmującego będzie pisemnie powiadamiane:

- a) o nominacji członków urzędu konsularnego, ich przybyciu do urzędu po mianowaniu, ich ostatecznym wyjeździe lub o zakończeniu wykonywania obowiązków oraz o wszystkich innych zmianach mających wpływ na ich status, które mogą powstać w czasie zatrudnienia w urzędzie konsularnym;
- b) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka urzędu konsularnego oraz, jeżeli to ma miejsce, o fakcie, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;
- c) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe członka personelu prywatnego oraz zakończeniu jego służby;
- d) o zatrudnieniu i zwolnieniu osoby zamieszkałej w Państwie przyjmującym, jako członka urzędu konsularnego lub członka personelu prywatnego

2. Jeżeli to jest możliwe, przybycie lub ostateczny wyjazd należy notyfikować również uprzednio.

Artykuł 5

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają bezpłatnie każdemu urzędnikowi konsularnemu odpowiedni dokument stwierdzający jego tożsamość i stanowisko.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także do pracowników konsularnych, członków personelu służby oraz członków personelu prywatnego pod warunkiem, że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego, ani nie posiadają w tym Państwie stałego miejsca pobytu.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Artykuł 6

Urzędnikiem konsularnym może być jedynie obywatel Państwa wysyłającego, nie mający w Państwie przyjmującym stałego miejsca pobytu i nie wykonujący w tym Państwie, poza swoimi funkcjami urzędowymi, żadnej innej działalności o charakterze zarobkowym.

Artykuł 7

Państwo przyjmujące może w każdej chwili, bez obowiązku uzasadniania swojej decyzji, powiadomić w drodze dyplomatycznej lub inną stosowną drogą Państwo wysyłające o tym, że exequatur lub inne zezwolenie udzielone kierownikowi urzędu konsularnego zostało cofnięte albo, że urzędnik konsularny został uznany za persona non grata, lub że jakkolwiek inny członek urzędu konsularnego jest osobą niepożądaną. W tym przypadku Państwo wysyłające powinno odwołać taką osobę, jeżeli przystąpiła już do wykonywania funkcji. Jeżeli Państwo wysyłające nie

wypełni w rozsądnym terminie tego obowiązku, Państwo przyjmujące może przestać uznawać taką osobę za członka urzędu konsularnego.

Artykuł 8

Po notyfikacji państwom zainteresowanym i w braku wyraźnego sprzeciwu któregokolwiek z nich, Państwo wysyłające może powierzyć urzędowi konsularnemu, ustanowionemu w jednym państwie, wykonywanie funkcji konsularnych w innym państwie.

Artykuł 9

Po odpowiedniej notyfikacji Państwu przyjmującemu, i w braku jego sprzeciwu urząd konsularny Państwa wysyłającego może wykonywać w Państwie przyjmującym funkcje konsularne na rzecz państwa trzeciego.

Artykuł 10

Każda z obu Umawiających się Stron może - w ramach stosunków dwustronnych - mianować i przyjmować honorowych urzędników konsularnych, stosując wobec nich postanowienia rozdziału III Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych oraz, jeśli to możliwe, postanowienia niniejszej Konwencji. Honorowi urzędnicy konsularni mogą być obywatelami Państwa wysyłającego, Państwa przyjmującego lub państwa trzeciego.

Rozdział III

UŁATWIENIA, PRZYWILEJE I IMMUNITETY

Artykuł 11

1. Państwo przyjmujące udzieli urzędowi konsularnemu wszelkich ułatwień i zastosuje odpowiednie środki, aby członkowie urzędu konsularnego mogli wykonywać swą działalność urzędową oraz korzystać z praw, przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej Konwencji. Państwo przyjmujące podejmie odpowiednie kroki w celu zapewnienia bezpieczeństwa urzędu konsularnego.
2. Państwo przyjmujące będzie traktowało urzędników konsularnych i członków ich rodzin z należnym szacunkiem i zastosuje wszelkie odpowiednie środki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachowi na ich osoby, wolność lub godność.

Artykuł 12

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie ma z jakiegokolwiek powodu możliwości wykonywania swych funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest nie obsadzone, to Państwo wysyłające może mianować tymczasowego kierownika.
2. Imiona i nazwisko tymczasowego kierownika są notyfikowane przez przedstawicielstwo dyplomatyczne Państwa wysyłającego, bądź gdy Państwo to nie ma przedstawicielstwa dyplomatycznego w Państwie przyjmującym przez kierownika urzędu konsularnego, bądź w razie gdy ten nie może tego uczynić, przez jakikolwiek właściwy organ Państwa

wysyłającego ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego lub organowi wyznaczonemu przez to ministerstwo.. Notyfikacja ta powinna być w zasadzie dokonana uprzednio. Państwo przyjmujące może uzależnić od swej zgody dopuszczenie jako tymczasowego kierownika osoby, która nie jest przedstawicielem dyplomatycznym ani urzędnikiem konsularnym Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym.

3. Właściwe organy Państwa przyjmującego powinny udzielać tymczasowemu kierownikowi pomocy i ochrony. W czasie, gdy kieruje on urzędem, postanowienia niniejszej Konwencji mają do niego zastosowanie na tych samych zasadach jak do kierownika danego urzędu konsularnego. Państwo przyjmujące nie jest jednak obowiązane do przyznawania tymczasowemu kierownikowi ułatwień, przywilejów i immunitetów, z których korzystanie przez kierownika urzędu konsularnego uzależnione jest od warunków, których nie spełnia tymczasowy kierownik.

4. Gdy w okolicznościach przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu tymczasowym kierownikiem jest mianowany przez Państwo wysyłające członek personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych Państwa wysyłającego, korzysta on z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych, jeżeli Państwo przyjmujące temu się nie sprzeciwia.

Artykuł 13

1. Państwo wysyłające, zgodnie z ustawodawstwem Państwa przyjmującego, może na zasadzie wzajemności:

- a) nabywać na własność lub wynajmować budynki lub części budynków z przeznaczeniem na siedzibę urzędu konsularnego, na rezydencję kierownika urzędu konsularnego lub na mieszkania innych członków urzędu konsularnego;
- b) budować lub przystosowywać dla tych samych celów budynki na przekazanych w użytkowanie na zasadzie wzajemności gruntach;
- c) przenosić nabyte prawo własności na rzecz osób trzecich.

2. Państwo przyjmujące powinno w razie potrzeby pomóc urzędowi konsularnemu w uzyskaniu odpowiednich mieszkań dla członków urzędu konsularnego.

3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku stosowania się do przepisów i ograniczeń w zakresie budownictwa, urbanistyki i ochrony zabytków, mających zastosowanie na obszarze, na którym znajdują się lub będą się znajdować wymienione tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 14

1. Godło Państwa wysyłającego wraz z odpowiednim napisem w języku Państwa wysyłającego w języku Państwa przyjmującego, oznaczającym urząd konsularny, może być umieszczone na budynku, w którym mieści się urząd konsularny i na rezydencji kierownika tego urzędu.

2. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszona na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika urzędu konsularnego.

3. Kierownik urzędu konsularnego może również umieszczać na swoich środkach transportu flagę Państwa wysyłającego, w czasie, gdy są używane dla celów służbowych.

Artykuł 15

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego albo osoby wyznaczonej przez jednego z nich.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do pomieszczeń mieszkalnych członków urzędu konsularnego..

Artykuł 16

Pomieszczenia konsularne, ich urządzenia, mienie urzędu konsularnego i jego środki transportu nie podlegają żadnej formie rekwizycji dla celów obrony narodowej, użyteczności publicznej lub w innych celach.

Artykuł 17

1. Pomieszczenia konsularne, a także mieszkania członków urzędu konsularnego, których właścicielem lub najemcą jest Państwo wysyłające lub jakakolwiek osoba działająca w jego imieniu, są zwolnione od wszelkich opłat i podatków, z wyjątkiem opłat należnych za świadczenie określonych usług.

2. Zwolnień przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu nie stosuje się do opłat i podatków ciążących na podstawie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym lub z osobą działającą w jego imieniu.

3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do środków transportu będących własnością Państwa wysyłającego i przeznaczonych dla celów urzędu konsularnego.

Artykuł 18

Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 19

1. Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszelkich celów urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to, gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, włącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, pocztą dyplomatyczną lub konsularną, jak również korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem. Urząd konsularny może zainstalować nadajnik radiowy i używać go jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna. Wyrażenie „korespondencja urzędowa” oznacza wszelką korespondencję

dotyczącą urzędu konsularnego i jego funkcji.

3. Poczta konsularna powinna posiadać widoczne zewnętrzne oznaczenia jej charakteru i może zawierać jedynie korespondencję urzędową, jak również dokumenty i przedmioty przeznaczone wyłącznie dla celów urzędowych.

4. Poczta konsularna nie podlega otwarciu, ani zatrzymaniu. Jeżeli jednak właściwe organy Państwa przyjmującego mają poważne podstawy, aby przypuszczać, że poczta zawiera inne przedmioty niż korespondencja, dokumenty i przedmioty określone w ust. 3 niniejszego artykułu, mogą prosić, aby poczta ta została otwarta w ich obecności przez upoważnionego przedstawiciela Państwa wysyłającego. Jeżeli organy Państwa wysyłającego odmówią zastosowania się do tej prośby, poczta zostanie zwrócona do miejsca, skąd pochodzi.

5. Kurier konsularny Państwa wysyłającego korzysta na terytorium Państwa przyjmującego z takich samych uprawnień, przywilejów i immunitetów, z jakich korzysta kurier dyplomatyczny. Kurier konsularny powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument stwierdzający jego status i określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną. Kurierem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym.

6. Poczta konsularna może być powierzona kapitanowi statku lub dowódcy statku powietrznego. Kapitan lub dowódca będzie zaopatrzony w urzędowy dokument określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną, jednakże nie będzie on uważany za kuriera konsularnego. Urzędnik konsularny może swobodnie odebrać pocztę konsularną bezpośrednio od kapitana statku albo dowódcy statku powietrznego i przekazać taką pocztę w ten sam sposób.

Artykuł 20

1. Urzędnik konsularny korzysta z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego. Korzysta on z nietykalności osobistej i nie podlega zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

2. Pracownik konsularny oraz członek personelu służby korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności wykonywanych w zakresie ich obowiązków urzędowych.

3. Postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie stosuje się do spraw cywilnych:

- a) wynikłych z zawarcia przez członka urzędu konsularnego umowy, w której nie występował on wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;
- b) wytoczonych na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku spowodowanego przez członka urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym jakimkolwiek środkiem transportu;
- c) dotyczących spadków, w którym członek urzędu konsularnego występuje jako spadkobierca, zapisobiorca, wykonawca testamentu, zarządca lub kurator spadku w charakterze osoby prywatnej;

- d) dotyczących prywatnego mienia nieruchomości położonego na terytorium Państwa przyjmującego, chyba że członek urzędu konsularnego posiada je w imieniu Państwa wysyłającego dla celów urzędu konsularnego.
4. Postanowienia ust. 1-3 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Artykuł 21

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów określonych w ust. 1 i 2 artykułu 20 niniejszej Konwencji. To zrzeczenie się będzie zawsze wyraźne i notyfikowane Państwu przyjmującemu.
2. Wszczęcie przez członka urzędu konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego przewidzianego w artykule 20 niniejszej Konwencji, pozbawia go prawa powoływania się na immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.
3. Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do postępowania cywilnego lub administracyjnego nie jest uważane za pociągające za sobą zrzeczenie się immunitetu od środków wykonania orzeczenia. W stosunku do takich środków niezbędne jest odrębne zrzeczenie się.

Artykuł 22

1. Członek urzędu konsularnego może być wzywany w charakterze świadka w toku postępowania sądowego lub administracyjnego. Pracownik konsularny oraz członek personelu służby nie powinni odmawiać składania zeznań, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 3 niniejszego artykułu. Jeżeli urzędnik konsularny odmawia złożenia zeznań, nie można stosować wobec niego żadnego środka przymusu ani sankcji..
2. Organ żądający zeznań powinien unikać utrudniania urzędnikowi konsularnemu wykonywania jego funkcji. Może on, gdy to jest możliwe, bądź przyjąć te zeznania w jego mieszkaniu lub w urzędzie konsularnym, bądź przyjąć od niego oświadczenie na piśmie.
3. Członek urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do składania zeznań co do spraw związanych z wykonywaniem swych obowiązków urzędowych ani do przedkładania urzędowej korespondencji lub innych dokumentów z archiwów konsularnych. Postanowienie to ma również zastosowanie do członków rodziny członka urzędu konsularnego oraz do członków personelu prywatnego w odniesieniu do faktów, które są związane z działalnością urzędu konsularnego.
4. Członek urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do udzielania opinii jako rzeczoznawca prawa Państwa wysyłającego.

Artykuł 23

Państwo przyjmujące powinno zwalniać członków urzędu konsularnego i członków ich rodzin od wszelkich świadczeń osobistych, od

wszelkiej służby publicznej jakiegokolwiek rodzaju oraz od obciążeń wojskowych, takich jak związane z rekwizycją, daninami i zakwaterowaniem.

Artykuł 24

Członek urzędu konsularnego, a także członkowie jego rodziny są zwolnieni od wszelkich obowiązków przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego odnośnie do rejestracji, zezwolenia na pobyt, zwolnienia na zatrudnienie i innych formalności dotyczących cudzoziemców.

Artykuł 25

1. Członek urzędu konsularnego, jak również członkowie jego rodziny są zwolnieni w Państwie przyjmującym od wszelkich opłat oraz podatków osobistych i rzeczowych - państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem:

- a) podatków pośrednich tego rodzaju, które zazwyczaj są wliczane w cenę towarów lub usług;
- b) opłat i podatków od prywatnego mienia nieruchomego położonego na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 17 niniejszej konwencji;
- c) podatków od spadku i podatków od przeniesienia prawa własności pobieranych przez Państwo przyjmujące;
- d) opłat i podatków od prywatnych dochodów, łącznie z dochodami od kapitału, mających swe źródło w Państwie przyjmującym, oraz podatków od kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwach handlowych lub finansowych w Państwie przyjmującym;
- e) opłat pobieranych z tytułu zapłaty za świadczenie określonych usług;
- f) opłat rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i stemplowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 17 niniejszej Konwencji.

2. Członek personelu służby jest zwolniony od opłat i podatków od wynagrodzenia, które otrzymuje za swą pracę.

3. Członek urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwalniane od podatków od dochodów w Państwie przyjmującym, powinien wypełniać obowiązki nakładane na pracodawców przez ustawy i inne przepisy tego Państwa w zakresie pobierania podatków od dochodów.

Artykuł 26

1. Państwo przyjmujące zgodnie z obowiązującymi ustawami i innymi przepisami zezwala na wwóz i wywóz, zwalnia z opłat celnych i innych związanych z tym opłat, z wyjątkiem opłat od załadunku, przewozu, przechowywania i wyładunku lub innych usług:

- a) przedmioty przeznaczone do oficjalnego użytku urzędu konsularnego;
- b) przedmioty, łącznie ze środkami transportu, przeznaczone do osobistego użytku członków urzędu konsularnego lub członków ich rodzin, zaliczając do nich przedmioty przeznaczone do ich

urządzenia się.

2. Bagaż osobisty urzędnika konsularnego i członków jego rodziny jest zwolniony od przeprowadzania kontroli celnej, jeśli nie ma poważnych powodów do przypuszczeń, że zawiera przedmioty inne niż te, na których wwóz zezwala się stosownie do punktu b 2 ust. 1 niniejszego artykułu, albo przedmioty, których wwóz i wywóz jest zabroniony stosownie do ustawodawstwa lub przepisów o kwarantannie Państwa przyjmującego. Takiej kontroli można dokonać wyłącznie w obecności urzędnika konsularnego lub jego pełnomocnego przedstawiciela.

Artykuł 27

Z zastrzeżeniem swych ustaw i innych przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewnia wszystkim członkom urzędu konsularnego jak również członkom ich rodzin swobodę poruszania się na swym terytorium. Państwo przyjmujące w żadnym przypadku nie będzie utrudniało urzędnikowi konsularnemu wykonywania jego funkcji.

Artykuł 28

1. Przywileje i immunitety przewidziane w niniejszej konwencji, z wyjątkiem postanowień ust. 3 i 4 artykułu 22, nie przysługują pracownikom konsularnym, członkom personelu służby, jeżeli są oni obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie.

2. Członkowie rodzin korzystają z przywilejów i immunitetów przyznanych w niniejszej Konwencji członkom urzędu konsularnego, pod warunkiem, że nie są obywatelami Państwa przyjmującego, nie mają stałego miejsca pobytu w tym Państwie, ani nie wykonują w nim działalności zarobkowej.

3. Z wyjątkiem postanowień ust. 3 artykułu 22, przywileje i immunitety określone w niniejszej Konwencji nie będą przyznawane członkom personelu prywatnego.

Artykuł 29

1. Wszystkie osoby, którym stosownie do niniejszej Konwencji przysługują przywileje i immunitety, zobowiązane są, bez uszczerbku dla tych przywilejów i immunitetów, do poszanowania ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego, łącznie z tymi, które regulują zasady ruchu środków transportu oraz ich ubezpieczenia.

Rozdział IV FUNKCJE KONSULARNE

Artykuł 30

1. Urzędnik konsularny ma prawo, w granicach okręgu konsularnego,

wykonywać funkcje wymienione w niniejszym rozdziale Konwencji. Urzędnik konsularny może oprócz tego wykonywać inne oficjalne funkcje konsularne, jeśli nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego lub którym Państwo to nie sprzeciwia się.

2. Urzędnik konsularny, po notyfikacji Państwu przyjmującemu, może działać jako przedstawiciel Państwa wysyłającego przy każdej organizacji międzynarodowej.

3. Urzędnik konsularny ma prawo w związku z wykonywaniem swoich funkcji zwracać się na piśmie lub ustnie do właściwych organów w swoim okręgu konsularnym, a także do organów centralnych Państwa przyjmującego.

4. Urzędnik konsularny ma prawo do pobierania opłat konsularnych zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego. Kwoty pobierane z tytułu tych opłat są wolne od wszelkich podatków i opłat Państwa przyjmującego.

Artykuł 31

Urzędnik konsularny ma prawo bronić interesów Państwa wysyłającego i jego obywateli.

Artykuł 32

Do zadań urzędnika konsularnego należy popieranie rozwoju stosunków handlowych, gospodarczych, naukowych, kulturalnych i turystycznych między Państwem wysyłającym i Państwem przyjmującym oraz przyczynianie się w inny sposób do rozwoju przyjaznych stosunków między obywatelami tych Państw:

Artykuł 33

1. Urzędnik konsularny ma prawo:
  - a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;
  - b) przyjmować zawiadomienia i dokumenty dotyczące urodzeń lub zgonów obywateli Państwa wysyłającego;
  - c) przyjmować oświadczenia w sprawach obywatelstwa.
2. Urzędnik konsularny będzie powiadamiał właściwe organy Państwa przyjmującego o dokonaniu czynności wymienionych w punktach b, c, ust. 1 niniejszego artykułu, jeśli jest to wymagane przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.
3. Postanowienia punktów b, c, ust. 1 niniejszego artykułu nie zwalniają zainteresowanych osób od obowiązku przestrzegania formalności wymaganych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

Artykuł 34

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) wydawać, wznawiać ważność i unieważniać paszporty obywateli Państwa wysyłającego oraz inne dokumenty podróży, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;

- b) wystawiać dokumenty uprawniające do wjazdu do Państwa wysyłającego i wprowadzać w tych dokumentach konieczne zmiany;
- c) wystawiać wizy.

Artykuł 35

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) przyjmować, rejestrować, sporządzać i poświadczać oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego,
- b) sporządzać, rejestrować, poświadczać i przechowywać testamenty obywateli Państwa wysyłającego;
- c) sporządzać, rejestrować i poświadczać umowy, zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego i poświadczać jednostronne oświadczenia woli, jeśli te umowy i oświadczenia nie są sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny nie może jednak sporządzać, rejestrować i poświadczać takich umów lub oświadczeń, które ustanawiają, przenoszą lub likwidują prawa rzeczowe do nieruchomości znajdujących się w Państwie przyjmującym;
- d) sporządzać, rejestrować i poświadczać umowy między obywatelami Państwa wysyłającego, z jednej strony, a obywatelami Państwa przyjmującego lub obywatelami państwa trzeciego, z drugiej strony, jeżeli umowy te mają być wykonane lub mają wywrzeć skutek prawny wyłącznie w Państwie wysyłającym i pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego;
- e) legalizować dokumenty wydawane przez organy Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, a także poświadczać kopie i odpisy z tych dokumentów
- f) tłumaczyć dokumenty i poświadczać zgodność tłumaczeń;
- g) poświadczać podpisy obywateli Państwa wysyłającego;
- h) przyjmować do depozytu dokumenty, pieniądze lub wszelkie przedmioty od obywateli Państwa wysyłającego, bądź na ich rzecz, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego. Depozyt taki może być wywieziony z Państwa przyjmującego jedynie z zachowaniem ustaw i innych przepisów tego Państwa;
- i) wydawać dokumenty dotyczące pochodzenia towarów.

Artykuł 36

Sporządzone, poświadczone lub przetłumaczone przez urzędnika konsularnego dokumenty, stosownie do postanowień artykułu 35 niniejszej Konwencji, będą uznawane w Państwie przyjmującym jako dokumenty wywierające taki sam skutek prawny i posiadające taką samą moc jak dokumenty sporządzone, poświadczone lub przetłumaczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego.

Artykuł 37

Urzędnik konsularny jest uprawniony do doręczania pism sądowych i

pozasądowych oraz dokonywania przesłuchań. Uprawnienie to może być wykonywane tylko w stosunku do obywateli Państwa wysyłającego i bez stosowania środków przymusu.

Artykuł 38

Urzędnik konsularny ma prawo w granicach ustawodawstwa i innych przepisów Państwa przyjmującego do ochrony interesów małoletnich i innych osób nie posiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, będących obywatelami Państwa wysyłającego, w szczególności gdy zachodzi potrzeba ustanowienia nad nimi opieki lub kurateli.

Artykuł 39

Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urzędnika konsularnego o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i przekażą mu bezpłatnie odpis aktu zgonu.

Artykuł 40

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią bezzwłocznie urzędnika konsularnego o otwarciu w tym Państwie spadku po obywatelu Państwa wysyłającego, jak również o otwarciu spadku, niezależnie od obywatelstwa osoby zmarłej, jeżeli obywatel Państwa wysyłającego powołany jest do spadku jako spadkobierca, zapisobiorca lub też ma roszczenie do spadku z innego tytułu.
2. Właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą odpowiednie środki przewidziane w ustawach i innych przepisach tego Państwa dla zabezpieczenia spadku oraz przekazania urzędnikowi konsularnemu odpisu testamentu, jeżeli został on sporządzony, oraz wszelkich posiadanych informacji dotyczących spadku, miejsca pobytu osób uprawnionych do spadku, wartości i składników masy spadkowej, łącznie z kwotami pochodzącymi z tytułu ubezpieczeń społecznych, zarobków i polis ubezpieczeniowych. Powiadomią także o terminie rozpoczęcia postępowania spadkowego lub stadium, w jakim ono się znajduje.
3. Urzędnik konsularny jest uprawniony, bez potrzeby przedstawienia pełnomocnictwa, do reprezentowania bezpośrednio lub za pośrednictwem swego przedstawiciela przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego, uprawnionego do spadku w charakterze spadkobiercy lub zapisobiercy w Państwie przyjmującym, jeżeli jest on nieobecny lub nie ustanowił swojego pełnomocnika.
4. Urzędnik konsularny ma prawo do:
  - a) zabezpieczenia spadku, nałożenia i zdjęcia pieczęci, podjęcia środków zabezpieczenia spadku, w tym wyznaczenia kuratora spadku, jak również uczestnictwa w tych czynnościach;
  - b) sprzedaży mienia wchodzącego w skład spadku, jak również powiadomienia o dacie ustalonej dla tej sprzedaży, aby mógł być obecny.

5. Z chwilą zakończenia postępowania spadkowego lub innych czynności urzędowych właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego i po uregulowaniu długów, opłat i podatków w ciągu trzech miesięcy przekażą mu spadek lub udziały spadkowe osób, które reprezentuje.

6. Urzędnik konsularny ma prawo otrzymania, w celu przekazania osobie uprawnionej, udziałów spadkowych i zapisów przypadających obywatelowi Państwa wysyłającego, nie mającemu stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym, oraz otrzymania kwot, które przypadają uprawnionym z tytułu odszkodowań, rent, zaległych zarobków i polis ubezpieczeniowych.

7. Przekazanie mienia i należności do Państwa wysyłającego stosownie do postanowień ust. 5 i 6 niniejszego artykułu może być dokonane jedynie zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 41

1. W przypadku gdy obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym zmarł w czasie pobytu w tym Państwie, mienie pozostałe po nim zostanie zabezpieczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego, a następnie przekazane, bez specjalnego postępowania, urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny spłaci długi zaciągnięte przez osobę zmarłą w czasie jej przebywania w Państwie przyjmującym do wysokości wartości przekazanego mienia.

2. Do mienia określonego w ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 40 ust. 7 niniejszej Konwencji.

Artykuł 42

Urzędnik konsularny ma prawo reprezentować przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego, jeżeli ta osoba, na skutek nieobecności lub innych ważnych przyczyn, nie może w odpowiednim czasie bronić swoich praw i interesów. Reprezentacja ta ulega przedłużeniu dopóki osoba reprezentowana nie wyznaczy swojego pełnomocnika lub nie przystąpi osobiście do obrony swoich praw i interesów.

Artykuł 43

1. Urzędnik konsularny ma prawo komunikować się i spotykać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu porad i wszelkiej pomocy, a w przypadkach koniecznych podejmować kroki w celu udzielenia mu pomocy prawnej. Państwo przyjmujące nie może w jakikolwiek sposób ograniczać kontaktu obywatela Państwa wysyłającego z urzędnikiem konsularnym, a także ograniczać mu dostępu do urzędu konsularnego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią urzędnika konsularnego bezzwłocznie, ale nie później aniżeli w przeciągu trzech dni, o aresztowaniu, zatrzymaniu lub pozbawieniu wolności w innej formie

obywatela Państwa wysyłającego.

3. Urzędnik konsularny ma prawo bezzwłocznie, to jest przez upływem czterech dni, odwiedzić i nawiązać kontakt z obywatelem Państwa wysyłającego, przebywającym w areszcie, zatrzymanym, odbywającym karę więzienia lub pozbawionym wolności w inny sposób. Uprawnienia wymienione w niniejszym ustępie realizuje się zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem jednak, że wspomniane ustawy i inne przepisy powinny umożliwiać pełną realizację celów, którym służą prawa przyznane na podstawie niniejszego artykułu.

4. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią bezzwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego o nieszczęśliwych wypadkach i innych poważnych wydarzeniach losowych, których ofiarami stali się obywatele Państwa wysyłającego.

Artykuł 44

1. Urzędnik konsularny ma prawo udzielić wszelkiej pomocy statkom Państwa wysyłającego oraz ich załogom i pasażerom, podczas pobytu w portach, na wodach terytorialnych lub wewnętrznych Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik Konsularny może wchodzić na pokład statku Państwa wysyłającego niezwłocznie po dokonaniu odprawy przy jego wejściu, a kapitan statku, inni członkowie załogi i pasażerowie mogą nawiązać z nim kontakt.

3. Urzędnik konsularny może korzystać z prawa nadzoru i inspekcji w stosunku do statków Państwa wysyłającego i ich załóg. W tym celu może on również odwiedzać statki, przyjmować wizyty kapitanów i innych członków załóg.

4. Urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego we wszelkich sprawach dotyczących wykonywania czynności w stosunku do statku Państwa wysyłającego, kapitana, innych członków załogi i pasażerów statku.

Artykuł 45

Urzędnik konsularny ma prawo w stosunku do statków Państwa wysyłającego:

- a) bez uszczerbku dla uprawnień organów Państwa przyjmującego, wyjaśniać wszelkie zdarzenia, które miały miejsce na statku podczas rejsu i w czasie postojów, przesłuchiwać kapitana i innych członków załogi statku, kontrolować dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące statku, ładunku i podróży, a także ułatwiać wejście i wyjście oraz przebywanie statku w porcie;
- b) rozstrzygać wszelkie spory między kapitanem i innymi członkami załogi statku, łącznie ze sporami o płace i umowy o pracę;
- c) podejmować stosowne kroki w sprawach leczenia i repatriacji

- kapitana lub innego członka załogi statku;
- d) sporządzać, przyjmować, rejestrować lub poświadczать deklaracje lub inne dokumenty dotyczące statku, przewidziane ustawodawstwem Państwa wysyłającego.
  - e) dokonywać wszelkich innych czynności przewidzianych przez ustawodawstwo Państwa wysyłającego w sprawach żeglugi, pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 46

1. Sądy i inne właściwe organy Państwa przyjmującego nie mogą wykonywać swojej jurysdykcji co do przestępstw popełnionych na pokładzie statku Państwa wysyłającego, z wyjątkiem:

- a) przestępstwa popełnionego przez obywatela lub przeciwko obywatelowi Państwa przyjmującego, albo przez jakąkolwiek inną osobę lub przeciwko takiej osobie, jeżeli ta osoba nie jest członkiem załogi statku;
- b) przestępstwa naruszającego porządek publiczny, bezpieczeństwo portu lub wód terytorialnych bądź wewnętrznych Państwa przyjmującego;
- c) przestępstwa naruszającego ustawy lub inne przepisy Państwa przyjmującego dotyczące zdrowia publicznego, bezpieczeństwa życia na morzu lub nielegalnego przewozu narkotyków i broni;
- d) przestępstwa zagrożonego według prawa Państwa przyjmującego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż pięć lat lub karą surowszą.

2. W innych przypadkach wyżej wymienione organy mogą działać jedynie na prośbę lub za zgodą urzędnika konsularnego.

Artykuł 47

1. W przypadku, gdy sądy lub inne właściwe organy Państwa przyjmującego zamierzają podjąć środki przymusu, zająć mienie lub prowadzić jakiekolwiek śledztwo na pokładzie statku Państwa wysyłającego, to właściwe organy Państwa przyjmującego powinny powiadomić o tym urzędnika konsularnego. Takie zawiadomienie powinno nastąpić przed podjęciem takich czynności, tak aby umożliwić urzędnikowi konsularnemu lub jego przedstawicielowi obecność w trakcie przeprowadzania tych czynności. Jeżeli uprzednie zawiadomienie urzędnika konsularnego jest niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego uczynią to możliwie jak najszybciej, nie później jednak, niż w chwili, gdy wspomniane czynności mają zostać rozpoczęte. Jeżeli urzędnik konsularny nie uczestniczył przy tych czynnościach, właściwe organy Państwa przyjmującego przedstawią mu, na jego prośbę, pełną informację o podjętych krokach. Właściwe organy Państwa przyjmującego ułatwią urzędnikowi konsularnemu widzenie się z osobą zatrzymaną lub aresztowaną i porozumiewanie się z nią, a także podejmowanie odpowiednich kroków w celu ochrony interesów takiej osoby.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także w przypadku, gdy kapitan lub inni członkowie załogi statku mają być poddani przesłuchaniu na lądzie przez organy Państwa przyjmującego.

3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się jednak w przypadku zwykłej kontroli granicznej, celnej i sanitarnej, a także wszelkiej czynności wykonywanej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 48

W przypadku, gdy członek załogi nie będący obywatelem Państwa przyjmującego opuścił w tym Państwie bez zgody kapitana statek Państwa wysyłającego, właściwe organy Państwa przyjmującego, na prośbę urzędnika konsularnego, udzielą pomocy w poszukiwaniu tej osoby.

Artykuł 49

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ rozbiciu, uszkodzeniu, osiadł na mieliźnie, został wyrzucony na brzeg lub doznał innej awarii w Państwie przyjmującym, albo gdy jakikolwiek przedmiot wchodzący w skład ładunku przewożonego na statku, na skutek jego awarii został znaleziony na brzegu lub blisko brzegu Państwa przyjmującego, albo dostarczony do portu tego Państwa, to właściwe organy Państwa przyjmującego jak najszybciej zawiadomią o tym urzędnika konsularnego.

2. W przypadkach wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu, właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne środki w celu zorganizowania ratowania i ochrony statku, pasażerów, załogi, wyposażenia statku, ładunku, zapasów i innych przedmiotów znajdujących się na statku. Dotyczy to także przedmiotów stanowiących część statku lub jego ładunku, które znalazły się poza statkiem. O wszelkich podjętych środkach właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią jak najszybciej urzędnika konsularnego.

3. Urzędnik konsularny może udzielać wszelkiej pomocy takiemu statkowi, jego pasażerom i członkom załogi. W tym celu może zabiegać o pomoc u właściwych organów Państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny może zwracać się o wszczęcie czynności wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, a także zabiegać o podjęcie lub kontynuowanie remontu statku, lub może zwrócić się do właściwych organów Państwa przyjmującego z prośbą o podjęcie takich środków.

4. Jeśli statek Państwa wysyłającego, który doznał awarii lub jakikolwiek przedmiot należący do tego statku, zostaną znalezione na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego, bądź zostaną dostarczone do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel, ani jego agent, ani ubezpieczyciel nie mogli podjąć środków w celu zabezpieczenia lub zarządzania takim statkiem lub przedmiotem, to urzędnik konsularny jest upoważniony w imieniu właściciela do podjęcia takich środków, jakie mógłby podjąć w takich celach sam właściciel. Postanowienia tego ustępu stosuje się także w odniesieniu do jakiegokolwiek przedmiotu wchodzącego w skład ładunku tego statku.

5. Jeśli jakikolwiek przedmiot wchodzący w skład ładunku statku Państwa przyjmującego lub państwa trzeciego, który doznał awarii, będący własnością obywatela Państwa wysyłającego, został znaleziony na brzegu, w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego lub został dostarczony do portu tego

Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel przedmiotu, ani jego agent, ani ubezpieczyciel nie mogli podjąć środków w celu zabezpieczenia lub zarządzania takim przedmiotem, to urzędnik konsularny jest upoważniony w imieniu właściciela do podjęcia takich środków, jakie mógłby podjąć w takich celach sam właściciel.

Artykuł 50

Postanowienia artykułów 44-49 niniejszej Konwencji stosuje się odpowiednio również do statków powietrznych pod warunkiem, że zastosowanie to nie będzie sprzeczne z postanowieniami innych dwustronnych lub wielostronnych umów lotniczych, obowiązujących między Umawiającymi się Stronami.

Artykuł 51

1. Postanowienia niniejszej Konwencji stosuje się odpowiednio w razie wykonywania funkcji konsularnych przez przedstawicielstwo dyplomatyczne.
2. Nazwiska członków przedstawicielstwa dyplomatycznego, przydzielonych do wydziału konsularnego lub w inny sposób powołanych do wykonywania funkcji konsularnych przedstawicielstwa, są notyfikowane ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego lub władzy wyznaczonej przez to ministerstwo.
3. Przy wykonywaniu funkcji konsularnych przedstawicielstwo dyplomatyczne może zwracać się do:
  - a) organów miejscowych okręgu konsularnego;
  - b) organów centralnych Państwa przyjmującego.
4. Przywileje i immunitety członków przedstawicielstwa dyplomatycznego, wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu, podlegają nadal normom prawa międzynarodowego dotyczącym stosunków dyplomatycznych.

Rozdział V POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 52

1. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w .....
2. Niniejsza Konwencja zawarta jest na czas nieokreślony. Może ona być wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron. W takim wypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Na dowód czego Pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą Konwencję i opatrzyli ją pieczęciami.

Sporządzono w *Warszawie*, dnia *27 listopada 1997* roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i kazachskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

W imieniu

(*Grela*)
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu

(*podpis nieczytelny*)
Republiki Kazachstanu